

Zwerfafval bestrijden – Hoe kun je impact maken?

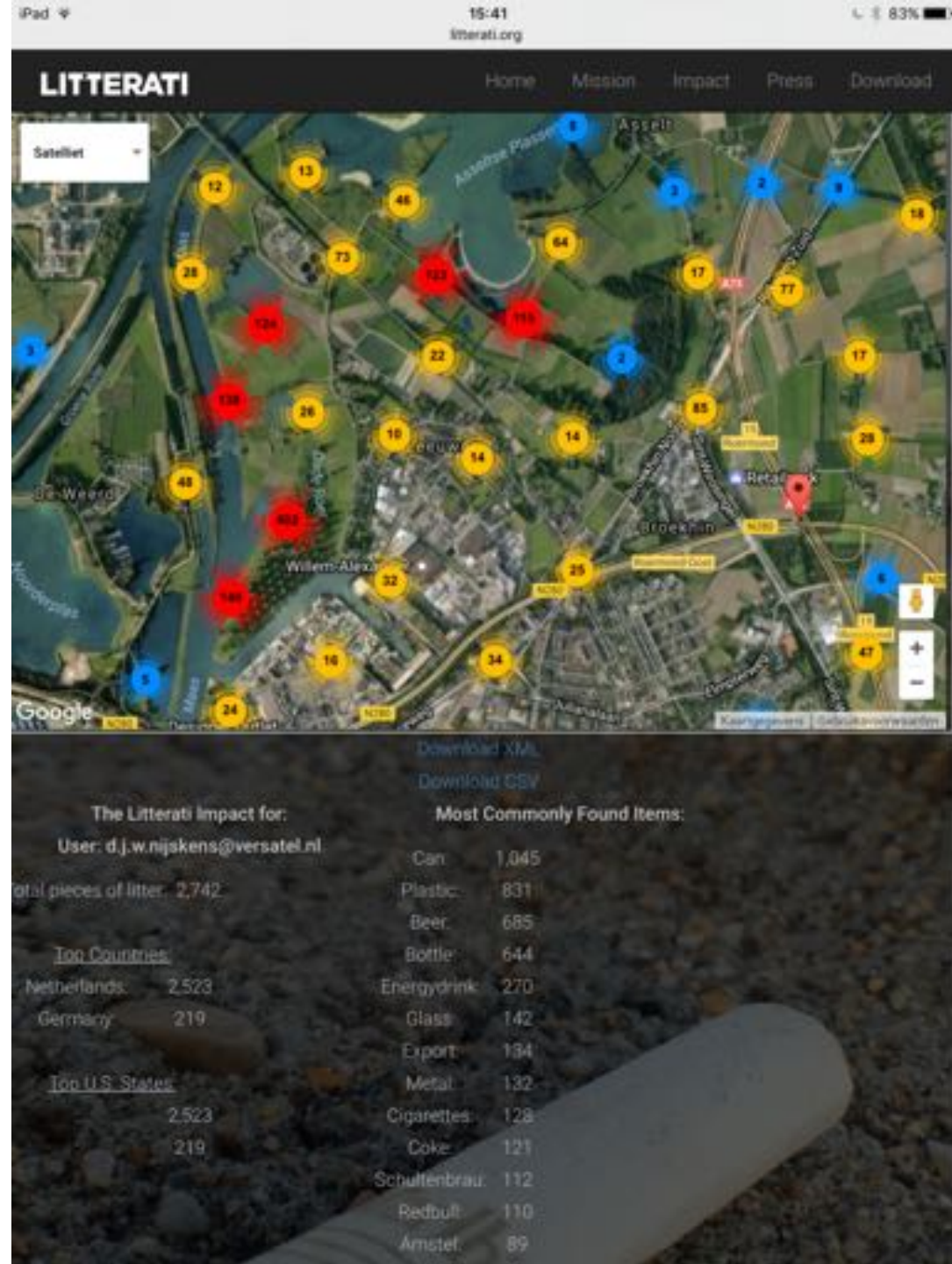

Wie ben ik?

- Dion Nijskens
- Geboren in Reuver
- Wonend in Roermond
- Hobby: natuur
- Studie: milieukunde
- Werk: gemeente Venlo
- Vrijwillig:
 - ▶ Zwerfafvalraper
 - ▶ - onderzoeker
 - ▶ - bestrijder

Adoptiegebied: Roermond...

Inhoud

- Definitie
- Top 10 zwerfafval
- De gevolgen van zwerfafval
- Hotspots
- Soorten zwerfafval
- Wat moet er gebeuren?
 - ▶ Schoon maken
 - ▶ Schoon houden
- Successen
- Wat kun jij doen?
- Praktische tips

Definitie zwerfafval

- * Afval dat mensen bewust of onbewust weggooien of achterlaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn of door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op die plaatsen is terechtgekomen (RWS).

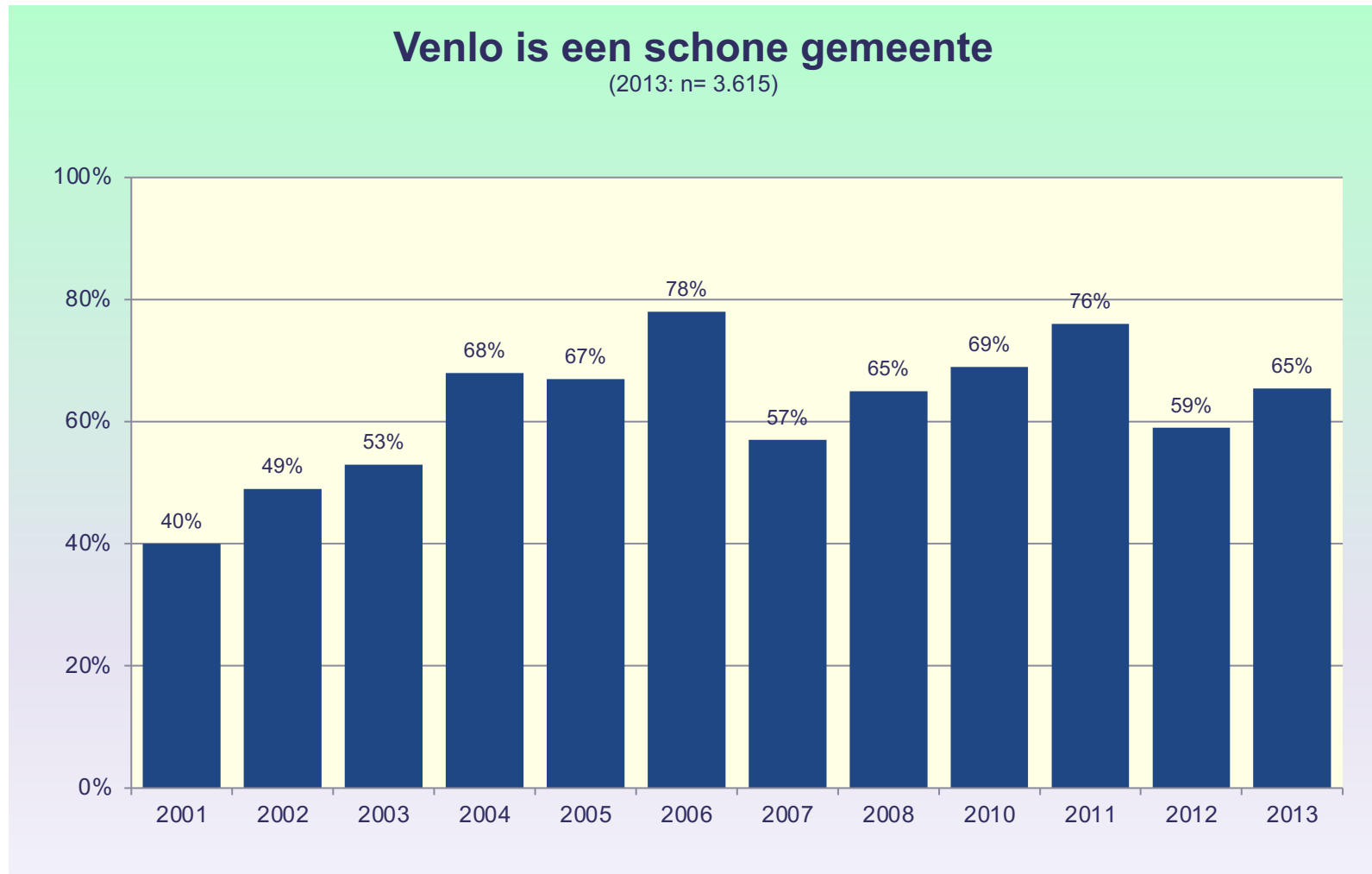
Top 10 zwerfafval

WORLD CLEANUP DAY IS POWERED BY **nudge** **PLASTIC SOUP**

De gevolgen van zwerfafval

A. Ontevreden bewoners

De gevolgen van zwerfafval

B. Dierenleed en milieuvervuiling

- 4000 dode koeien per jaar in Nederland
- Maar ook vogels, insecten, slakken.

De gevolgen van zwerfafval

C. Grondstoffenverlies

De gevolgen van zwerfafval

D. Praktische problemen:

- Lekke banden
- Slechte kwaliteit bermmaaisel
- Verstopping kolken

Hotspots

- * Maasoevers
- * Beken
- * Winkelgebieden
- * Scholen
- * Wegen
- Op- en afritten
- Stoplichten
- Parkeerplekken

Soorten afval

- * Drinkverpakkingen
 - Blik
 - Plastic flessen
 - Glazen flessen
 - Drinkpakken
 - Drinkzakken
- * Recreatieafval
 - Hengelsportafval
 - Carn'afval'
 - Evenementenafval
 - Alcoholistenafval
- * (Hondenpoep)zakjes

Soorten afval

- Rokersafval
- Fastfoodafval
- (Water)ballonnen
- Vuurballonnen
- Ballen
- * Kleine spullen
- Rietjes
- Dopjes
- Stickers
- * Vuurwerk
- * Granulaatkorrels
- * Piepschuim
- * Dumping

Wat moet er gebeuren? Schoon maken?

Schoon maken

- Schone Maas -> Schone Rivieren!
- Zorgt voor heel veel betrokkenheid.
- Van schoon maken naar schoon houden

Hoe het begon

Schone Maas startte in 2012 met voorbereidingen voor de pilot die in 2013 plaats vond met een 5-tal Limburgse gemeenten, terreinbeheerders, Rijkswaterstaat en de Provincie Limburg. Na afloop van de succesvolle pilot werd er een project van gemaakt dat gestaag groeide en ook navolging kreeg aan de andere Nederlandse rivieren. Meer

Wat moet er gebeuren?

- Schoonhouden!
- Grote maatregelen waar mogelijk
- Overheden en bedrijven hebben een belangrijke rol

Schoon houden

Rol bedrijven – beperken afval (circulair)

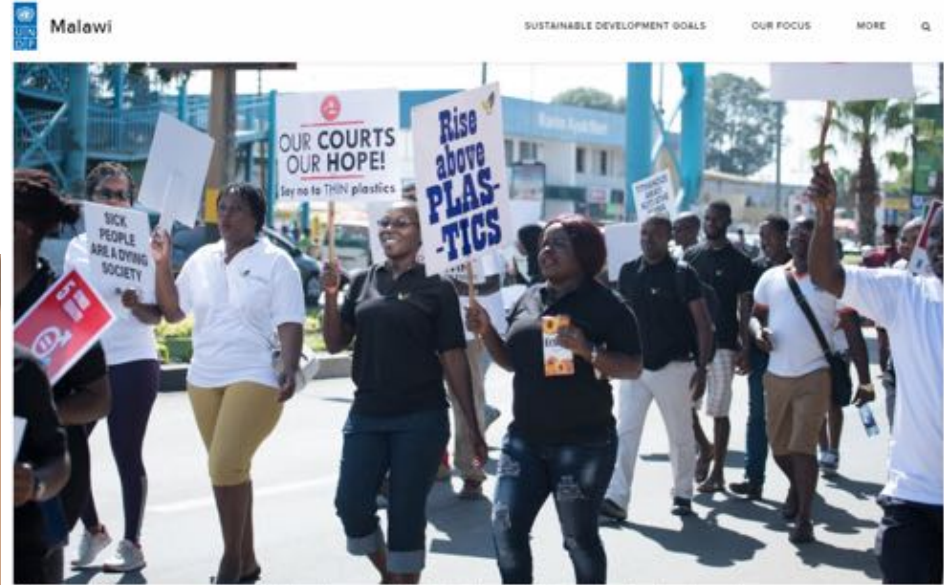

Schoon houden

Rol overheden in de wereld: regelgeving

China verklaart plastic de oorlog

PEKING China heeft plastic de oorlog verklaard. Daarvoor is gisteren een „ambitieuze stappenplan” dat de gigantische afvalberg van kunststof binnen vijf jaar drastisch moet verminderen gepresenteerd. Plastic zakjes in supermarkten en andere winkels zijn al verboden. Het plastic rietje zal snel volgen. China is wereldwijd de grootste producent van plastic.

Canada volgt EU-landen en komt met verbod op plastic wegwerpartikelen

Schoon houden

- Verbod producten

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Minder plastic tasjes

Jaarlijks gebruiken wij bijna
3.000.000.000 plastic tasjes

GEMIDDELD PER PERSOON PER JAAR

EEN DEEL IN
afvalbak

EEN DEEL IN
zwerfafval

Schoon houden – SUP-regeling

	Vermindering van verbruik	Marktbeperking	Eis inzake product ontwerp	Markeringsvoorschriften	Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid	Streefwaardescheideninzameling	Bewustmakingsmaatregelen
Houders voor voedingsmiddelen	X				X		X
Bekers voor dranken	X				X		X
Wattenstaafjes		X					
Bestek, borden, roerstaafjes, rietjes		X					
Ballonnenstokjes		X					
Ballonnen				X	X		X
Zakjes & wikfels					X		X
Drinkverpakkingen en de bijbehorende doppen en deksels			X		X		X
- Drinkflessen			X		X	X	X
Filters van tabaksproducten					X		X
Hygiëproducten				X	X		X
- Vochtige doekjes				X			X
- Maandverbanden				X			X
Lichtgewicht kunststoffen draagtasen					X		X
Vistug					X		X

Schoon houden

Handelsverbod:

Vanaf 3 juli 2021 mogen de specifieke producten met een handelsverbod niet meer op de markt worden gebracht. Bestaande voorraden mogen nog wel worden verkocht.

Uitgebreide producenten verantwoordelijkheid (UPV):

Producenten gaan meebetalen aan het inzamelen van afval en het opruimen van zwerfafval en aan het nemen van bewustwordingsmaatregelen voor consumenten.

Markering:

Voorgescreven markeringen op de verpakkingen laten zien dat er kunststof in het product zit, dat het in de afvalbak thuis hoort en dat zwerfafval negatieve effecten heeft op het milieu.

Consumptiereductie:

Er moet een significante reductie plaatsvinden van de consumptie van kunststof drinkbekers en voedselverpakkingen voor 'on-the-go' door bijvoorbeeld alternatieven aan te bieden voor meermalig gebruik of door het beprijsen van de verpakkingen.

Productvereisten:

Er moet gerecycled materiaal gebruikt worden in plastic flessen en de doppen moeten tijdens het gebruik vast blijven zitten aan de fles.

Inzamelingsdoelstelling:

90% inzameling van de flessen t.b.v. recycling, hiervoor wordt statiegeld geïntroduceerd voor alle flessen tot 3 liter vanaf 2021. Voor vstuig geldt een inzamelingsdoelstelling van 23% v.a. 2023 en daarna elk jaar 3% meer.

Bewustwordingsmaatregelen:

Consumenten krijgen informatie en handelingsperspectieven om zwerfafval en plastic soep tegen te gaan.

Schoon houden

- Soms is druk op bedrijven en/of overheden nodig om (sneller) resultaten te boeken
- Ingevoerde maatregelen hebben regelmatig onvoldoende effect
- Voorbeeld:

Schoon houden

Voorbeeld: 9 december 2014: Motie die gemeenten oproept actief het oplaten van ballonnen te ontmoedigen.

Actie via “Die ballon gaat niet op”. Landelijk verbod zou beter werken.

Landelijke invulling ontmoedigingsbeleid ballonoplatingen 2020 (status 12 oktober 2020)

■ verboden ■ ontmoedigingsbeleid ■ geen vermelding beleid

Successen

Statiegeldalliantie –
invoering statiegeld
op plastic flesjes
(1-7-2021) en blikjes
(31-12-2022)

- Vervuilers betalen
- Opruimers verdienen
- Afvalbakken minder snel vol

Successen

■ Antaflu: snoepwikkels zonder plastic

Zwerfinator @zwerfinator · 8 okt. 2019

Dit zijn ze! De nieuwe papieren wikkels van #Antaflu. Wanneer komen ze op de markt? Kijk de komende vlog van de Plastic Soup surfer en je weet het. Stay tuned!

Successen

■ Actie vrijwilligers: operatie knetterbal

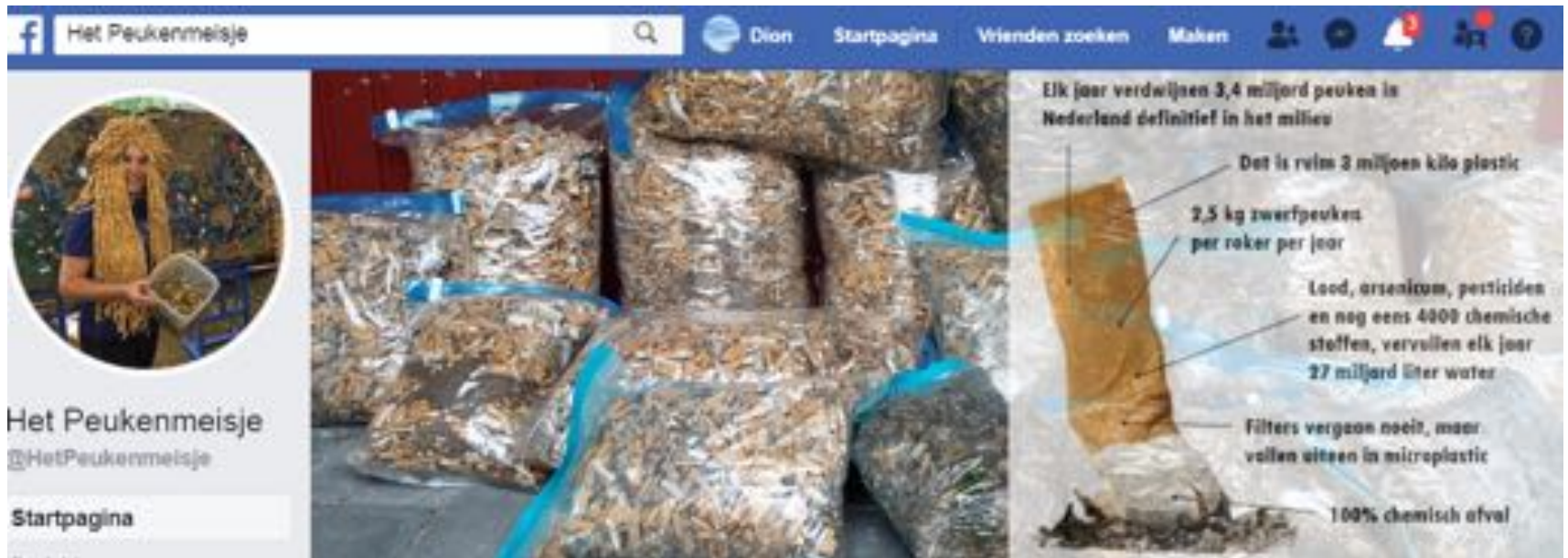
Successen

■ Vuurwerk zonder plastic

Successen

- Plastic Peuken Collectief
- Peukenmeisje: aankaarten peukenprobleem

Successen

■ Actie lokaal - plastic handschoenen

fred steenbergen @fredsteenbergen · 7 dec. 2019

Weet u nog, mijn strijd tegen de **plastic** handschoenen van Esso? Die daardoor uiteindelijk verwijderd werden?

Sindsdien geen enkele **handschoen** meer in de berm, wel deze melding.

Trots op station [#krommenie](#)

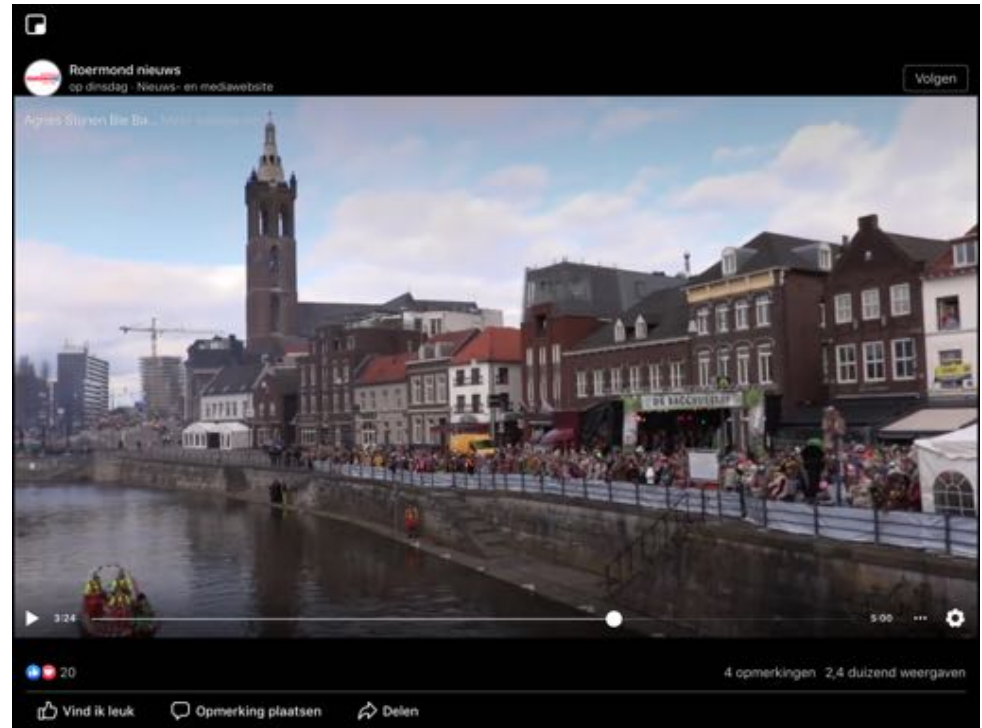
(Wel jammer dat [#Esso-NL](#) zijn reageer-belofte niet nakomt).

[#zwerfie](#)

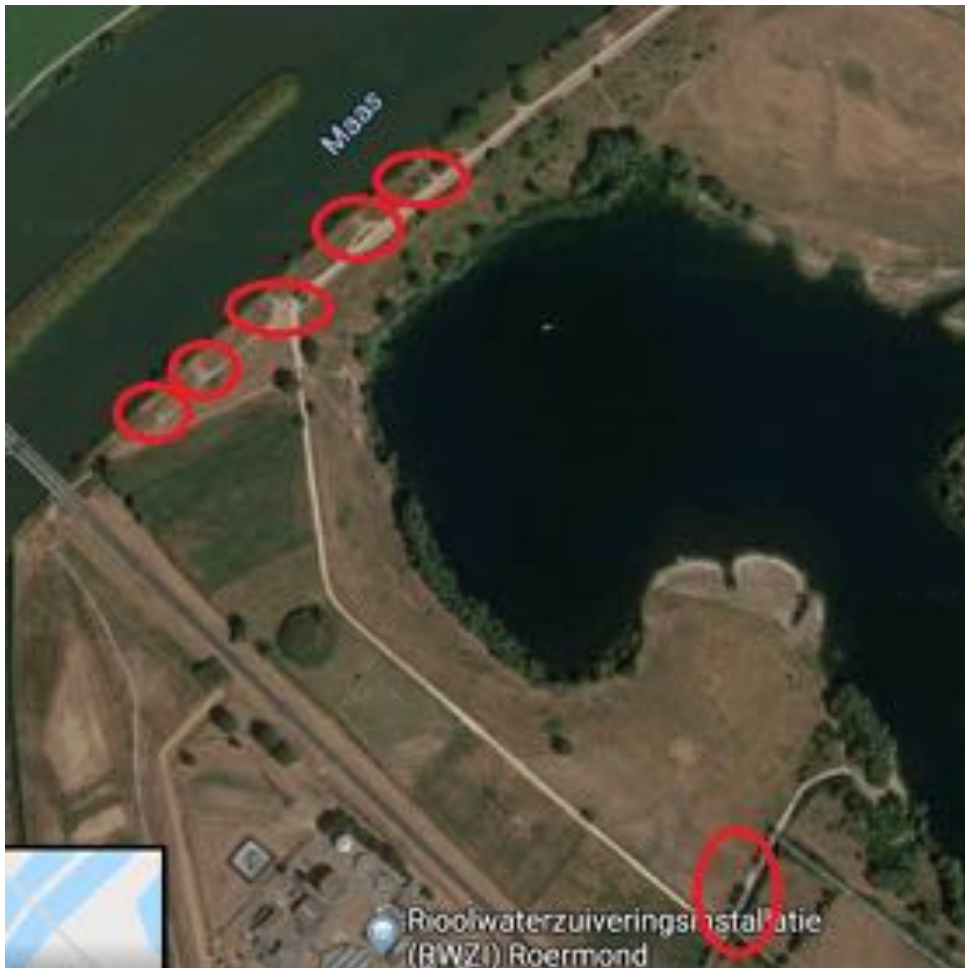
Successen

■ Actie lokaal: voorkomen carn'afval in Maas

Successen

■ Actie lokaal: pilot recreatie(vissers) R'mond

Successen – pilot recreatie(vissers)

Wat kun jij doen?

- Opruimen (vooral bij afval zonder afzender)
- Maar als je een bronaanpak wil dan ook registreren, bv.
- App Litterati - info www.gocleandeliemers.nl
- App Plastic Avengers
- Overzichtsfoto's (bv peuken)
- Andere gegevens
- Acties vooral richten op onderdelen waarvoor nog geen goede oplossing in zicht is.

Drinks

	C: Ietsna D: Drink carton M: Plastic B: Lipton		C: Coffey/tea D: Stirrer M: Plastic B:
	C: Ietsna D: Can M: Metal B: Albert Heijn		C: Sinas D: Can M: Metal B: Ssi
	C: Ietsna D: Bottle M: Plastic B: Arizona		C: Cola D: Bottle M: Plastic B: Jumbo
	C: Orangejuice D: Drink carton M: Plastic B: Taki		C: Cola D: Can M: Metal B: Coca Cola

Wat kun jij doen?

- Internationaal: stimuleer invoering statiegeld België

Wat kun jij doen?

- Landelijk: doe mee met acties bv: #MissionMars
- Als voorbeeld voor aanpak plastic snoepwikkels

Wat kun jij doen?

- Landelijk: Deelname Plastic Peukmeuk
- Lokaal: aankaarten hotspots peuken

Wat kun jij doen?

- Stimuleer verbod oplaten ballonnen in jouw gemeente
- Communiceer naar je omgeving ten behoeve van bewustwording

ORANJE BOVEN?

Wat naar boven gaat, komt ook weer naar beneden.

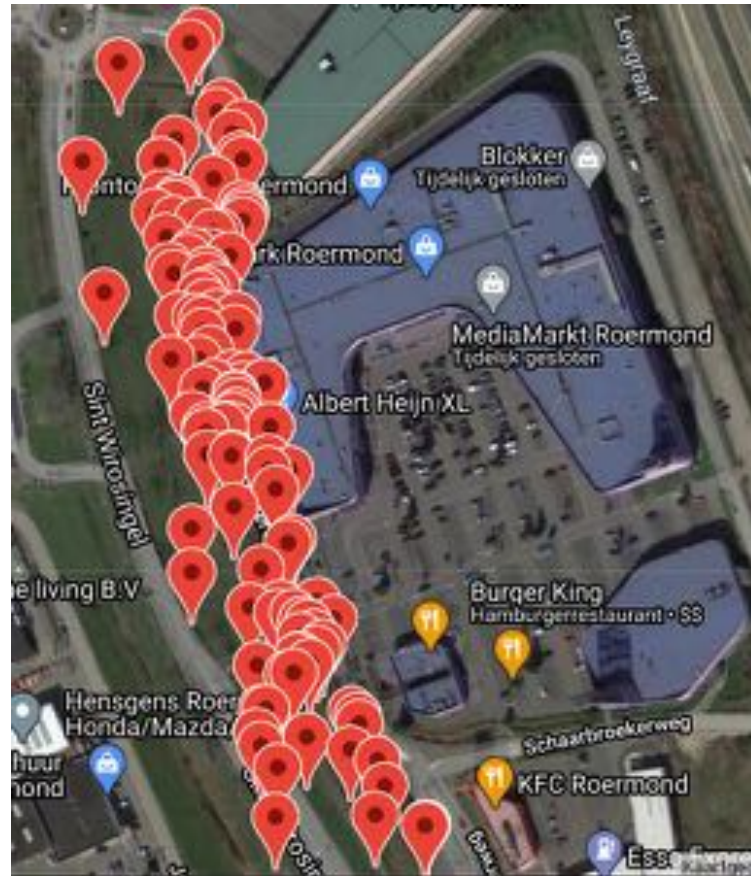
Informatie voor Oranjeverenigingen
www.dieballongaatnietop.nl/koningsdag

Help mee en laat die ballon niet opgaan!
www.dieballongaatnietop.nl
facebook.com/dieballongaatnietop
twitter.com/dieballon

The collage features several photographs of orange balloons and their remnants on a beach. One photo shows a hand holding a deflated orange balloon. Another shows a sign on a beach with the text 'ORANJE BOVEN?'. A central banner contains the Dutch text 'Wat naar boven gaat, komt ook weer naar beneden.' Below this, there is more information for orange associations, including a website and social media links. The bottom right corner of the collage shows a red balloon on a rock.

Wat kun jij doen?

- Lokaal – fastfood - benader bedrijven of overheden
- Verzamel feiten

Wat kun jij doen?

■ Kaart (samen) lokale verbeteringen aan

OPROEP

Aan de gemeenteraad van _____

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in de afgelopen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?** Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen

1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen

3. Greif bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen

4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes

7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafrijm houden van zonnige, kale plekken.

14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan, dit zijn nu overwinteringsplaatsen (hulle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verlichten en beschadigen bodem en doden insecten.

Sloten en ander water

16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel overlanden (overganggebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen

18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of workshops om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerkingen

39

Wat kun jij doen?

- Opvoeden:
Geef het
goede
voorbeeld!

Zwerfafval opruimen; die heeft zeker een taakstraf?

F

Leestijd: 12 minuten

De gemeente Venlo wil een schone gemeente zijn, zonder zwerfafval. Daarom stimuleren we onze inwoners om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het schoonhouden van de wijken en dorpen. Dit jaar zetten we elke maand één van vrijwilligers die onze gemeente schoon houden in het zonnetje. Deze keer Paul Huyer uit Blerick.

Naam: Paul Huyer
Leeftijd: 71 jaar
Wijk: Papendreef en omgeving, Blerick

Wat kun jij doen?

- Opvoeden: laat zien dat jij het verschil kunt maken

Wat kun jij doen?

- Opvoeden: spreek elkaar (vriendelijk) aan

Wat kun jij doen?

- Opvoeden: laat zien dat het gewenste gedrag (soms) makkelijk is.

Wat kun jij doen?

- Stimuleer bewustwording
- Zoek publiciteit

Bezorgde inwoner vraagt met graffiti aandacht voor vervuiling in de buurt

02-05-2019 om 16:51 door Erwin Schwid

Michel van Dijke brengt 'Bogam' in Geleen een tekst ter bewustwording aan bij een put.
Afbeelding: Erminda Armino

363
shares

Het idee van Michel van Dijke om mensen in Geleen bewust te maken van

Wat kun jij doen?

- Stimuleer bewustwording: confronteer waar nodig

Afval

Wie op de Parallelweg in Roermond rijdt, kan het bijna niet missen: een immense verzameling van 372 lege blikjes, flesjes en bekertjes. „Tve bewustwording“, aldus initiatiefnemer Dion Nijskens. Van het zwerfafval dat we achtereens achterlaten. Hij is er maar druk mee. Beroepsmatig bij de gemeente Venlo, maar ook in zijn vrijetijd. Deze collectie heeft hij afgelopen weekend van honderd meter tahulgehaald. Met zijn grijpstk, want afval, dat ligt er letterlijk voor het grijpen. FOTO: JEROEN KLEIJT

Wat kun jij doen?

- Stimuleer bewustwording: confronteer waar nodig

Wat kun jij doen?

Stimuleer

bewustwording

Laat betere

alternatieven zien bv.:

- Kosten fleswater:
- €0,26/liter (AH Basic)

- Kosten kraanwater:
- €0,69/1000 liter

Wat kun jij doen?

KLEAN

■ Samenwerken: Ieder een beetje = samen veel

KLEAN richt zich vooral op zwerfafval.

Waarom zwerfafval?

De enorme kracht van 'the Power of One' is prachtig aan te tonen met het fenomeen zwerfafval.

Als een kwart van Nederland elke dag één stuk zwerfafval opruimt dan moet men al na drie dagen naar zwerfafval zoeken. Als een kwart van de wereldbevolking elke dag één stuk opruimt ruimen we al snel meer op dan acht miljard kilo. Dus meer dan wat er nu elk jaar in onze oceanen bijkomt.

Praktische tips

Wie beheert
welke weg?

*RWS

*Provincie

*Gemeente

Praktische tips

servicedesk@prvlimburg.nl

Melding openbare ruimte

roermond.nl/melding-openbare-ruimte

14 0475

Meldingen zwerfafval langs rijkswegen

Heeft u zwerfafval gezien langs een rijksweg? Meld dit dan via de gratis Landelijke Informatielijn Rijkswaterstaat (0800-8002).

AAN DE SLAG!

Wat gaan we doen?

Via de app Litterati afval registeren en/of overzicht(sfoto's) maken van het gevonden afval in jouw gebied.

Bewustwording stimuleren bij voorbijgangers / (digitale) vrienden

Ervaringen delen via <https://deomwentelaars.nl>

Vragen?

